

MOLA DE GENESSIES I PUNTA DE JOVARA

Baix Camp/Ribera d'Ebre

Pel coll del Rourar i el barranc de Jovara. Retorn pel barranc Fondo.

Distància	11,3 km
Desnivell acumulat	633 m
Nivell de dificultat	Moderat
Data	4 de gener de 2019
Cartografia	Ed. Piolet: Muntanyes de Vandellòs o Serra de Llaberia (1:20000)
Punts per a GPS	https://ca.wikiloc.com/rutes-senderisme/mola-de-genessies-i-punta-de-jovara-32302618

Circular per uns paratges aspres i abruptes, característica no pas exclusiva però si general de les Serres de Mestral. Tot i que no és massa llarga (ens pot ocupar una matinal) encara podem escurçar-la a conveniència en diversos punts.

El fet que hi hagi trams amb camí poc definit o sense camí, on cal estar atents per no fer marrada o fins i tot per evitar «encigalar-nos» ens fa considerar-la com de moderada dificultat.

Un cim emblemàtic i panoràmic, amb un jaciment arqueològic, una cova amb nombroses i belles formacions, agulles de formes capricioses i per acabar el camí per un bell barranc són al·licients suficients per gaudir de la proposta.

Accés

Per la C-44 entre Vandellòs i Tivissa, a l'alçada del Coll de Fatxes (entre els punts quilomètrics 13 i 14) prenem la carretera a Gavada i la seguim prop de 2,5 quilòmetres. Al costat mateix de la carretera s'alça el mas de Genessies. Podem deixar els vehicles just abans.

Mas de Genessies (500m)

Gran masia composta de tres edificis. El principal, amb teulada de dues aigües, té diversos cossos annexes al vessant de migdia. Actualment deshabitat, pertany a la família Jardí que n'ha conservat la propietat d'ençà el 1342 quan Domènec Jardí i la seva esposa Elisenda, pagesos de la «vil·la del castell de Teviça», compraren una peça de terra a la Coma de Jovara. Així afegiren al seu cognom el topònim «de Genexia», posteriorment a «Genexies» fins a la denominació actual. (1)

Havia estat un mas fortificat. Hi ha constància, a finals del segle XVI, de la construcció d'una torre. També una fotografia —sense data— de Francesc Català Roca on se'n veuen dues (2). En l'estat actual però, no es poden reconèixer.

Seguint les indicacions del PR C-91 vers la Mola, prenem un camí carreter fins a una feixa d'avellaners al costat del Torrent Fondo.

(1) «Les cases pairals catalanes» de Joaquim de Camps i Arboix amb imatges de Francesc Català Roca. Destino, 1965. I altres fonts.

(2) Probablement fou presa per a il·lustrar el llibre abans esmentat.

Torrent Fondo (481m)

Bifurcació indicada. El camí carreter continua a mà dreta pel costat de la feixa. És per on retornarem. Anem a l'esquerra, per un camí ben fressat, en direcció al Barranc de Jovara i la Mola pel Coll del Rourar.

Caminem per dins una torrentera, l'abandonem fent marrada a l'esquerra per guanyar alçària i tornem a creuar-la més amunt. En moderat pendent atenyem el coll.

Coll del Rourar (623m)

Entre la Moleta d'en Botí i la de Genessies. És termenal entre els municipis de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant (Baix Camp) i Tivissa (Ribera d'Ebre). La Mola de

Genessies, les portelles d'en Gardell i de Jovara i la Punta de Jovara també ho són, de forma que transitarem bona estona entre dues comarques.

Un camí ben fressat, senyalitzat amb una estaca i punts de pintura blaus ens mena pel peu del cingle ponentí fins a un collet on un ajaçat contrafort ens permet guanyar el cingle en fort pendent però fàcil accés.

La Mola és bicèfala coronada per dos altiplans, el primer que atenyem és l'inferior on anem a l'esquerra fins a l'extrem septentrional.

Jaciment arqueològic (688m)

Important concentració de bases d'habitatges de planta rectangular, sense compartimentar, construïdes en pedra seca. Probablement per la seva situació estratègica, s'atribueixen a un poblament iber. Però malgrat que les restes de ceràmica que s'hi ha recollit no permeten una datació certa i que no hi consten intervencions arqueològiques, hom li proposa una data fundacional no anterior al segle XV. (3)

Del poblat pugem a l'altiplà superior, situat a l'extrem meridional, per camí ben fressat i senyalitzat amb pintura blava.

(3) Inventari del patrimoni arqueològic català.

Mola de Genessies (711m)

O Moleta de Genessies. Coronada per un vèrtex geodèsic. Bona talaia on gaudim d'una panoràmica de 360°. Les referències més llunyanes que albirem són el Montsià i el Port vers el SW i en sentit contrari el Montsant. Més propers el Montalt, la Serra de Llaberia, la Vall de Llors, els Dedalts, el Serret dels Avencs, el Molló Puntaire i les Moles del Taix. Encara més proper, vers el NW, el Barranc de Jovara, d'on en sobresurten les dues agulles conegudes com Miloques de Quintana i la Punta de Jovara, indrets que visitarem tot seguit.

Retornem al coll del Rourar pel mateix camí que hem vingut (4) i, reprenent el PR, baixem (NNW) a creuar una torrentera. Recuperem alçària per creuar un collet entre dues agulles i baixem en fort pendent fins a la llera d'un altre barranc que seguim (W) per camí més planer que va eixamplant-se (probablement una antiga pista de treure fusta) fins a sortir a una altra més ampla.

(4) Podem escurçar l'itinerari pel Baixador de Llevant, situat al vessant oposat al que hem pujat. Al peu del cingle nord podem optar entre baixar directament al Barranc Fondo o a la Portella d'en Gardell per la de Genessies.

Barranc de Jovara (425m)

El PR segueix la pista a l'esquerra vers Tivissa pel coll de Monetze. Nosaltres anem a la dreta (N), planerament, fins que gira 90° a la dreta per pujar al Portell de Jovara, seguint el Barranc de l'Ullal. Aquí la deixem per un camí ben definit i fitat a mà esquerra que seguim (NW) uns cent-seixanta metres, per la llera seca del de Jovara, fins a una alzina de tres troncs on el camí es bifurca.

Per un corriol ens enfilem pel marge del barranc i, en fort pendent i un parell de grimpades fàcils, una d'elles amb certa exposició, atenyem la cova.

Cova de la Llúdriga (493m)

Constituïda per una única i gran cambra circular amb pendent cap a l'interior. Gairebé al mig hi ha una petita gatera descendent d'escassos metres de recorregut i que es fa impenetrable ben aviat. La sala es troba ocupada per gran nombre de concrecions, estalactites, estalagmites i especialment columnes de mides prou importants. Aquest fet fa que l'espai de la cova sembli constituït per diferents sales unides entre elles. Té un recorregut aproximat d'un centenar de metres. (5)

Retornem a l'alzina per continuar el camí per la llera del barranc si bé a partir d'aquí ja no és tant net i en algun punt es fa difícil seguir-ne el rastre. Quan trobem un aiguabarreig de barrancs, continuem pel de l'esquerra fins que atenyem un marge de pedra seca a la nostra dreta.

(5) Font: espeleoworld.com

Marge de pedra seca (497m)

Hi trobem senyals de PR antics. Amb un gir de 90° a la dreta (NE), sortim del barranc enfilant-nos en direcció a una formació rocallosa que albirem més amunt i a la dreta de les evidents Miloques de Quintana que, talment com sentinelles, custodien el barranc a banda i banda. Ara el camí és més definit malgrat que se'n perd el rastre en algun tram.

Guanyem alçària primer pel marge esquerre del barranc de Jovara i, quan atenyem la carena, la resseguim (SE).

Punta de Jovara (765m)

Perspectiva semblant a la Mola de Genessies milloranda vers el nord (Ribera d'Ebre i Priorat).

Baixem del cim en direcció al portell homònim (SE) del que ens en separen quatre-cents metres en línia recta. Tot el tram està envaït per la garriga on els pantalons llargs es fan imprescindibles. No hi ha camí, solament rastre de pas i algunes fites de tant en quan. Ens cal estar molt atents per seguir-lo i trobar els millors passos. Si sabem localitzar-los, a banda de la garriga i el fort pendent no hi ha altres dificultats destacables. Més que del GPS ens cal refiar-nos del nostre bon criteri.

Al portell baixem (S-SE) per la pista, amb trams pavimentats, fins al Mas d'en Xanxo on l'abandonem per un camí ben fressat, esporgat i fitat a mà esquerra pel que ens enfilem (SW) en direcció a la Moleta d'en Gardell. Sense arribar-hi comencem a davallar vers una torrentera que seguim després en pujada (NE) fins al coll.

Portella d'en Gardell (630m)

A mà dreta surt un corriol que mena a la Mola de Genessies per la portella homònima i el pas de llevant. Davallem (E), encara per camí ben fressat, fins la llera del Barranc Fondo que seguim. Fa honor al seu nom: transcorre per un bell paratge pregon i ombrívol al peu de la Mola de Genessies. Deixem a mà dreta un corriol (fites i senyals de pintura blaus) que hi puja. Prou més avall el nostre camí s'eixampla i esdevé carreter que, pel costat d'uns bancals d'avellaners, ens retorna a la bifurcació que hem trobat a l'anada. Desfem el camí fins al mas.